

VERKIEZINGSPROGRAMMA

2022-2026

CDA

Schiedam

Inhoudsopgave

VOORWOORD	3
CDA EN CORONA	4
1. ZORG VOOR ELKAAR	6
2. EEN STERKE SAMENLEVING	16
3. EEN EERLIJKE EN DUURZAME ECONOMIE	23
3.1. Eerlijke economie	23
3.2. Duurzame samenleving	27
4. EEN DIENSTBARE EN BESCHERMENDE OVERHEID	32

VOORWOORD

CDA EN CORONA

Voordat wij dit onderwerp behandelen willen we stilstaan bij het persoonlijk leed, dat Covid-19 heeft gebracht. Wij betreuren het ten zeerste, dat er ook Schiedammers aan de ziekte zijn overleden. Vanaf deze plaats wensen wij de nabestaanden veel sterkte toe bij het verwerken van het verlies.

Op het eerste gezicht lijken het CDA Schiedam en Corona weinig met elkaar te maken te hebben. De maatregelen ter bestrijding van de pandemie worden landelijk of per veiligheidsregio vastgesteld en de burgemeester geeft regelmatig een update van de stand van zaken, dat is het dan. Of toch niet?

Vanaf begin 2020 heeft iedere Schiedammer, inwoner, ondernemer, vereniging of instantie te lijden gehad onder de van overheidswege opgelegde beperkende maatregelen in het dagelijkse doen en laten.

De maatregelen waren nodig om verspreiding van het virus in te dammen.

Het CDA Schiedam wil een forse bijdrage leveren aan het opstellen van maatregelen om eenieder te helpen die moeite heeft zich te onttrekken aan de gevolgen van de Coronacrisis.

Het vraagstuk van het opstellen van maatregelen staat helaas niet op zich! Het komt boven op de vraagstukken die er voor het uitbreken van de pandemie voor onze gemeente al lagen en die liegen er niet om: de gevolgen van de klimaatverandering, de vergrijzing, migratie, de woningbehoefte en de polarisatie van de samenleving. Nooit eerder kreeg één generatie zoveel urgente keuzes voorgelegd als de huidige generatie!

Het CDA Schiedam maakt zich dan ook zorgen voor de gevolgen van de crisis voor de jongeren. De gemeente, regiogemeenten, bedrijfsleven en onderwijs moeten de handen ineenslaan om er alles aan te doen te voorkomen dat de jongeren met een achterstand opgezadeld worden waar ze niets aan kunnen doen. We moeten solidair zijn met volgende generaties. Het gaat per slot van rekening om de actieve burgers van morgen die Schiedam in de toekomst kleur gaan geven.

Het CDA Schiedam maakt zich ook zorgen over de gevolgen van bijvoorbeeld het veranderende koopgedrag. Het bestellen via internet van de dagelijkse en/of wekelijkse boodschappen, tot kleding en schoenen en vult u zelf maar verder in, heeft in de afgelopen periode, waarin het land zuchtte onder de gevolgen van de

pandemie, een grote vlucht genomen. Deze wijziging in het koopgedrag zal, zo vrezen wij, op den duur leiden tot leegstand in de winkelgebieden, waarbij faillissementen wellicht niet meer kunnen worden voorkomen. Dat kan nu nog wel, als gevolg van de financiële injecties van de Rijksoverheid. Maar de gemeente Schiedam zal zich wel degelijk moeten inspannen om de geschetste situatie het hoofd te bieden. Het CDA Schiedam vindt dat de gemeente een luisterend oor moet – blijven – bieden aan de ondernemers en de burgers die zwaar te lijden hebben of nog zullen krijgen van de gevolgen van de crisis.

Het is dan ook niet gek dat alle gemeenten, en Schiedam vormt daar geen uitzondering op, naar de Rijksoverheid kijken. Om de gevolgen van de Coronacrisis op gemeentelijk niveau te kunnen opvangen, zal het rijk de gemeenten in financieel opzicht de helpende hand moeten bieden. Wij verkeren in de gelukkige omstandigheid dat we korte lijnen hebben met de provinciale en landelijke CDA Schiedam-fractie. We kunnen dus zaken snel aankaarten, aanpakken en doorpakken!

Het CDA Schiedam maakt zich dus zorgen. Is dit terecht? Het is te makkelijk om te zeggen, dat de toekomst het zal leren. Het CDA Schiedam zal zeker niet aarzelen om de uitdagingen die opdoemen aan te pakken en constructief met alle partijen die willen, samenwerken om wat er zich dan ook maar aandient, het hoofd te bieden. Natuurlijk zal daarbij, afhankelijk van de doelgroep voor wie wat gedaan moet worden, de hulp worden ingeroepen van de Schiedammers, lokale ondernemers, zorgverleners, verenigingen, sportclubs, scholen, kerken en moskeeën! Kortom, U! Want het CDA Schiedam is dé partij van en voor de samenleving. Niet de overheid, niet de markt, maar de samenleving staat bij het CDA Schiedam centraal. Inwoners, lokale ondernemers, zorgverleners en diverse organisaties zoals verenigingen, sportclubs, scholen, kerken en moskeeën leveren allemaal een eigen unieke bijdrage aan de Schiedamse samenleving.

We zullen het tenslotte als Schiedammers zelf moeten rooien! Het CDA Schiedam wil daar leidend in zijn. Zo ziet u, het CDA Schiedam en Corona hebben wel degelijk met elkaar te maken!

1. ZORG VOOR ELKAAR

Het CDA Schiedam kiest voor een samenleving waar we met elkaar de verantwoordelijkheid dragen voor het land en de gemeente waarin we willen leven.

We hebben elkaar nodig. De zorg voor elkaar is het fundament onder onze samenleving. Zo lang we goed voor elkaar zorgen kunnen we iedere uitdaging aan. We dragen samen, ook in Schiedam de verantwoordelijkheid voor een rechtvaardige samenleving waarin iedereen meedoet en ieder mens telt. Het CDA Schiedam zet in op samenwerking en gedeelde verantwoordelijkheid omdat we ervan overtuigd zijn dat dat meer perspectief en vertrouwen biedt dan eenieder voor zich maatschappij.

Zorg in de buurt

Wij zetten ons in voor behoud van zorg in de buurt en ons ziekenhuis om te garanderen dat goede zorg voor iedereen op redelijke afstand bereikbaar is. De verbeterde samenwerking tussen huisartsenposten en de spoedeisende hulp vindt het CDA Schiedam positief, maar meer zorg moet in de nabijheid beschikbaar blijven. De maximale aanrijtijd van ambulances moet altijd gehaald worden. Ook faciliteren we dat zorgpersoneel in de werkregio kan wonen, waar nodig met voorrangstellingen. Het CDA Schiedam kiest voor minder marktwerking en meer samenwerken als basis voor de zorg, dus ook in onze gemeente.

Op regionaal niveau werken we voor de zwaardere zorg samen met de buurgemeenten om samen te komen tot een volledig regionaal zorgaanbod. Daarbij kijken we eerst naar onze regio Maassluis, Vlaardingen en Schiedam om ook hier zorg in de buurt te kunnen organiseren. Daarbij stemmen we onder andere de procedures op elkaar af zodat de zorgaanbieders niet voor iedere gemeente een andere procedure moeten volgen.

In de wijk willen we dat de eerstelijnszorg zoveel mogelijk als 1 team samenwerkt. Daarbij zetten we in op continuïteit, het is nooit leuk om zorg nodig te hebben, maar iedere keer een andere zorgverlener maakt anoniem, een vertrouwd gezicht is belangrijk.

Steun voor wie een ander helpt

Mantelzorgers hebben het soms zwaar. Wij vergroten de mogelijkheden om af en toe op adem te komen door respijtzorg en dagopvang en maken de aanvraag daarvan eenvoudiger. Maatwerk is hierin erg belangrijk. Vervoer naar de dagopvang en de respijtzorg moet goed geregeld zijn met zo nodig hulp van deur tot deur. Ook willen we meer aandacht voor jongeren die naast hun opleiding mantelzorg bieden.

Rond de dag van de mantelzorg zet de gemeente mantelzorgers in het zonnetje in de vorm van een mantelzorgcompliment.

Vrijwilligers vormen een onmisbare schakel in de leefbaarheid van onze samenleving. De gemeente Schiedam kan veel doen om het vrijwilligerswerk leuker en vooral ook makkelijker te maken. Dit door bijvoorbeeld de regels voor onkostenvergoedingen te versoepelen, de administratieve lasten te verminderen en trage procedures te voorkomen. Vanuit de gemeente Schiedam is er een contactpersoon voor iedere vrijwilligersorganisatie.

Vrijwilligers en mantelzorgers boven de 55 jaar, die structureel meerdere dagen per week vrijwilligerswerk doen of mantelzorger zijn, geven wij een vrijstelling van de sollicitatieplicht.

Vervoer naar de dagopvang en de respijtzorg moet goed geregeld zijn met zo nodig hulp van deur tot deur.

We beschermen wat ons het meest dierbaar is: onze families en gezinnen

We kiezen voor een samenleving die gebaseerd is op hechte families waar je op terug kan vallen. Families zijn de hoeksteen van de samenleving. Vanuit het gezin en de familie moeten kunnen de cirkels van aandacht en zorg steeds wijder getrokken worden. We verliezen daarbij de belangen van de alleenstaanden niet uit het oog, waarbij specifieke aandacht uitgaat naar die Schiedammers, die eenzaam door het leven moeten.

Bij problemen in het gezin werken we aan 1 plan voor het gezin waarbij de coördinatie plaatsvindt door 1 regisseur voor het hele gezin, met aandacht voor juridische problemen, relationele problemen, ouderschapsproblemen, veiligheid en schuldenproblematiek, in hun eigen omgeving. Want, nog steeds zijn er te

vaak te veel hulpverleners in huis die onvoldoende samenwerken, met als gevolg dat een situatie zelfs kan verslechteren.

Ook bij relatieproblemen bieden we laagdrempelige hulp. We kijken daarbij als eerste naar het belang van de kinderen, zonder het gezin als geheel uit het oog te verliezen. We streven naar 1 loket waar mensen terecht kunnen bij complexe scheidingen. We zetten ook in op woonvormen die tijdelijke opvang bieden voor ouders met kinderen in een echtscheidingssituatie.

Iedereen heeft recht op een veilig thuis. We zorgen dat het advies- en meldpunt Veilig Thuis laagdrempelig bereikbaar is, met voldoende personeel dat goed opgeleid is. Een onveilige thuissituatie zorgt vaak voor meer problemen op korte en lange termijn. Hoe eerder een oplossing, hoe beter.

Armoede, schulden en dakloosheid voorkomen

Wij willen dat zo min mogelijk kinderen in armoede opgroeien. De komende periode willen we het aantal kinderen dat in armoede leeft verminderen. We willen de gezinnen waar deze kinderen opgroeien meer maatwerk bieden en betere schuldhulp. We willen de risicogroepen preventief bereiken om schulden in de toekomst te voorkomen.

Op dit moment is Stroomopwaarts verantwoordelijk voor het armoedebeleid in Schiedam, Maasluis en Vlaardingen. Er werken bijna geen mensen bij de gemeente die zich bezighouden met armoede. Wat ons betreft moet daar verandering in komen. Door meer medewerkers armoedebeleid in huis te halen zijn we in staat beter beleid te maken en kritischer de effectiviteit ervan te beoordelen.

De armoedeproblematiek in Schiedam is anders dan in Vlaardingen en Maasluis en dat vraagt dus ook om andere oplossingen. Daarom willen wij meer ruimte voor lokale verschillen in het beleid van Stroomopwaarts. Op deze manier krijgen we meer grip op het beleid en is er ruimte voor een lokale aanpak.

Armoede brengt vaak eenzaamheid met zich mee omdat er geen geld is om iets te ondernemen. Er zijn veel regelingen, mogelijkheden en organisaties die zich inzetten voor het tegengaan van armoede en eenzaamheid. We zorgen voor meer bekendheid en betere toegankelijkheid van deze mogelijkheden.

Ook arme gezinnen moeten mee kunnen doen in de digitale samenleving, waar nodig draagt de gemeente bij in de kosten.

We helpen de voedselbanken en kledingbanken waar we kunnen, door samen te werken, maar we helpen ook bij het vinden van goede huisvesting, ze moeten goed bereikbaar zijn.

Wij willen verder met het voorkomen van uithuiszetting vanwege schulden, zeker wanneer het om gezinnen met kinderen gaat. Dakloosheid heeft ernstige sociale en psychische effecten voor de betrokkenen en vergroot de problemen en kosten voor de betrokkenen en samenleving. Wij willen dat de (schuld)hulpverleningstrajecten vroegtijdig en effectief worden ingezet.

Wij willen de armoedeval bij de overstap van bijstand naar werk, veroorzaakt door het direct wegvallen van diverse regelingen en het tegelijkertijd opkomen van loonbeslagen, verlichten door ondersteuning te bieden in zowel materiële als immateriële zin.

Kostendelersnorm

De kostendelersnorm, die de hoogte van een bijstandsuitkering verlaagt voor mensen die een woning delen, zorgt voor sociale problematiek zoals schulden, financiële afhankelijkheid binnen huishoudens, en soms zelfs dakloosheid. Dat gaven gemeenten onlangs aan in een onderzoek van Binnenlands Bestuur.

Ouders zijn wegens de kostendelersnorm genoodzaakt hun volwassen kinderen vanaf 21 jaar het huis uit te moeten sturen omdat ze zich geen korting op de bijstandsuitkering kunnen veroorloven. De wet gaat ervan uit dat huisgenoten kunnen delen in de kosten van de woning en het huishouden, maar in de praktijk is dat vaak niet zo.

CDA Schiedam wil dat de gemeente in schrijnende gevallen de kostendelersnorm niet toepast.

Jeugdhulp en WMO

In de jeugdhulp zien we veel zorgaanbieders die nog te weinig samenwerken en/of afstemmen onderling maar ook met andere welzijnsorganisaties. Hierdoor bieden we niet de zorg die nodig is voor onze kinderen en gezinnen en ontstaan er tekorten. Dit is onwenselijk. Wij willen een duidelijke afbakening wat jeugdzorg is en wat valt onder gewone opvoeding. We maken meer samenwerking mogelijk tussen jeugdzorg en passend onderwijs. We maken duidelijke afspraken met jeugdzorgaanbieders, voeren adequate controle uit op

de financiën en pakken zorgfraude aan. Ook maken we duidelijke afspraken met huisartsen en andere verwijzers.

We staan achter het nieuwe jeugdhulpmodel met Maassluis, Vlaardingen en Schiedam. De toegang tot zorg en ondersteuning voor kinderen (en gezinnen) moet beter. Zorg dicht bij gezinnen en kinderen en hun leefwereld organiseren is daarin een belangrijk uitgangspunt. We willen de nodige expertise in onze wijkteams om zelf aan de slag te gaan wat nodig is voor onze inwoners. Zij moeten zich meer gaan richten op het signaleren en voorkomen van (gezondheids-)problemen.

Wij willen af van ingewikkelde aanbestedingen (en bureaucratie) en willen langdurige contracten binnen de jeugdhulp en de WMO.

Het CDA Schiedam wil dat kinderen met jeugdhulp het recht krijgen om iemand uit hun eigen omgeving te betrekken bij belangrijke zorgbesluiten. Deze steunfiguur is geen professional, maar een goede bekende, zoals een familielid, de buurman of bijvoorbeeld de trainer van de voetbalclub. De zelfgekozen mentor is er niet om delen van de professionele hulp over te nemen, maar om daadwerkelijk en gelijkwaardig mee te beslissen over wat goed is voor het kind, het gezin en de situatie.

We besteden vanzelfsprekend aandacht aan de continuïteit van zorg voor jongeren die 18 worden. We kijken daarbij samen met de jongere naar een goed overgangspunt naar andere vormen van zorg en andere financieringsbronnen.

Een goede zorg bestaat natuurlijk uit een goede samenwerking met huisartsen. We hebben goed contact met de huisartsen en overleggen met hen over de mogelijkheid tot inzetten van praktijkondersteuners voor de Jeugdhulp.

Iedereen moet mee kunnen doen

Mensen met een beperking moeten volledig mee kunnen doen in de samenleving. We zoeken samen met hen hoe dit mogelijk is. We voeren het VN-verdrag Handicap uit.

Sportvoorzieningen en openbare gebouwen moeten voor eenieder goed toegankelijk zijn. We willen we dat mensen met en zonder beperking samen kunnen sporten en bewegen.

Bij maatschappelijk belangrijke voorzieningen zorgen we voor voldoende gehandicaptenparkeerplaatsen.

We willen dat meer kinderen met een beperking naar een gewone school gaan, zorg en onderwijs moeten meer op elkaar afgestemd worden.

Laaggeletterdheid

In Schiedam gaat het om zo'n 32 % van onze inwoners. Dat betekent dat in het dagelijks leven heel veel mensen moeite hebben met lezen en schrijven. De laaggeletterdheid is veel te hoog. Het zet mensen onterecht op achterstand in de samenleving.

Wij pakken dit probleem aan door het stimuleren van laagdrempelige initiatieven zoals taalcoaches vanuit openbare bibliotheken maar ook door onze communicatie erop aan te passen. We nemen deel aan lokale allianties om mensen die moeite hebben met lezen, schrijven en digitale vaardigheden te kunnen bereiken en hen te verwijzen naar leeraanbod. We betrekken daarbij zoveel mogelijk organisaties en bedrijven om de inzet en verantwoordelijkheid te vergroten.

Verbeteren leesvaardigheid

Het lees- en schrijfniveau van Nederlandse jongeren daalt. In Nederland is bij een kwart van de leerlingen de leesvaardigheid onvoldoende om goed mee te kunnen doen in de samenleving. Het CDA Schiedam wil dat bibliotheken en onderwijsinstellingen meer middelen krijgen om de vaardigheden op dit gebied te stimuleren en op peil te brengen. De bibliotheek is een kennisvoorziening die niet alleen voor jongeren, maar voor iedereen zo toegankelijk mogelijk moet blijven en daarbij met haar tijd meegaat. Wij zien de bibliotheek als ontmoetingsplek waar mensen van diverse achtergronden samenkomen om kennis op te doen en de kans krijgen al het moois te ontdekken dat literatuur, kunst en wetenschap ons te bieden hebben.

In het onderwijs wil het CDA Schiedam meer kinderen bereiken via voor- en vroegschoolse educatie om zo laaggeletterdheid preventief aan te kunnen pakken.

Het CDA Schiedam wil ook het leesonderwijs versterken en de 'lol in lezen' terug te krijgen. Voorlezen – thuis en op school – moet meer gestimuleerd worden.

Jongeren moeten kansen krijgen

We bieden hulp bij het zoeken van stageplaatsen voor jongeren. Ook proberen we jongeren op andere manieren te ondersteunen bij het inlopen van achterstanden of zorgen waar ze mee zitten, bijvoorbeeld door inzet van ervaringsdeskundigen of het faciliteren van extra begeleiding.

Meer aandacht en zorg voor onze ouderen

We zetten ons in om eenzaamheid onder onze inwoners, en met name ook bij ouderen, zoveel mogelijk tegen te gaan. We streven naar huisbezoeken voor alle ouderen. We zetten extra in op het bevorderen van contact tussen ouderen en jongeren. Maar wij willen ook dat scholen, bedrijven (MKB) en verenigingen vaker een beroep doen op ouderen om als vrijwilliger, coach of mentor hun kennis en ervaring te delen met jongere generaties.

Nabuurschap, het omzien naar elkaar, wordt ook gestimuleerd vanuit de gemeente.

Wij zetten in op het behoud van voorzieningen zoals een huisarts, supermarkt, pinautomaat, basisschool of openbare bibliotheek in de buurt.

Wijkcentra waar buurtgenoten elkaar kunnen ontmoeten en kunnen leren kennen zijn onmisbaar. Dit kunnen ook plekken zijn waar huisartsen en andere zorgverleners dicht bij de mensen kunnen werken. We ondersteunen en stimuleren projecten die generaties en culturen met elkaar in contact brengen.

Vervoersmogelijkheden voor senioren en mensen met een beperking moeten binnen de gemeente op orde zijn. We brengen de bestaande mogelijkheden, zoals de Argos zorgmobiel, verder onder de aandacht. Hierbij is ook aandacht voor maatschappelijke initiatieven zoals een belbus of buurtvervoer.

Bij het bouwen van woningen voor senioren hebben we extra aandacht voor de bereikbaarheid van voorzieningen zoals een huisartsenpost en een apotheek en de veiligheid van de leefomgeving.

Wij willen meer variatie in het aanbod van woonvormen voor ouderen in de nabijheid van zorg. Hofjes, kleinschalige appartementencomplexen zijn een aantrekkelijk alternatief voor ouderen die wel op zichzelf willen blijven wonen, maar niet langer de zorg voor een heel huis willen hebben. Zoals bijvoorbeeld PlusWonen. We ondersteunen verpleeghuizen die ruimte nodig hebben om uit te breiden. Daarnaast zorgen we voor een gevarieerd aanbod van nieuwe

vormen van wonen en zorg, met extra aandacht voor de toenemende dementie in Schiedam. We willen het oprichten van zorgcoöperaties faciliteren. We faciliteren en zorgen voor snellere behandeling van aanvragen voor mantelzorgwoningen en familiehuizen.

Voor mensen in de laatste levensfase moet er goede zorg en ondersteuning zijn en moet er aandacht zijn voor zingevingvragen.

Op hogere leeftijd worden ouderen kwetsbaarder voor oplichting en kleine criminaliteit, ook via het internet. Dit heeft een grote impact op hun gevoel van veiligheid. Wij geven meer voorlichting en willen dat de politie, banken en bedrijven extra aandacht geven aan meldingen en aangiftes van ouderen.

Geestelijke gezondheidszorg

We hebben extra aandacht voor de geestelijke gezondheidszorg. We willen schrijnende situaties en verward gedrag op straat voorkomen door betere samenwerking tussen instellingen en maatschappelijke partners. We ondersteunen daarom ook de persoonsgerichte aanpak (PGA) van de gemeente Schiedam om gezamenlijk deze problematiek op te pakken. Het CDA Schiedam wil hierin extra aandacht voor de samenwerking tussen de politie en de GGZ. Buurtbewoners kunnen 24 uur per dag terecht bij een centraal telefoonnummer als zij zich zorgen maken over een buurtgenoot.

De coronacrisis heeft ook geestelijk zijn tol geëist bij mensen. De gemeente biedt inwoners zoveel mogelijk hulp en ondersteuning om de gevolgen te verwerken en het leven weer op te pakken.

Inzetten op preventie en gezond leven

We zetten in op preventie en gezond leven, waarbij de gemeente, het zorgkantoor, zorgverleners, zorgverzekeraars en zorgorganisaties samenwerken. We betrekken sportverenigingen en buurtsportcoaches bij het preventiebeleid en we zetten bekende sporters in als ambassadeurs voor een gezonde leefstijl.

Sport zorgt ervoor dat mensen bewegen, maar het verbindt mensen ook. Wij versterken verenigingen en willen meer voorzieningen voor sport en beweging in de openbare ruimte. Hierbij kan ook gedacht worden aan een combinatie van sport- en speelvoorzieningen.

We stimuleren gezond gedrag (gezonde leefstijl) door actieve beweegprogramma's en we zetten vroegtijdig preventieprogramma's in tegen roken en drugsgebruik.

Wij bieden laagdrempelige sport- en bewegingsactiviteiten in de wijk voor mensen die door armoede of andere belemmeringen weinig of niet sporten. Ieder kind moet een zwemdiploma kunnen halen en moet kunnen meedoen met een sportactiviteit. Wij zorgen dat de buurtsportcoaches hun werk kunnen blijven doen. Ook zorgen we voor sportveldjes en groene speeltuinen in de wijk.

Wij hebben aandacht voor het onderhouden en verduurzamen van sportaccommodaties. Sportaccommodaties moeten goed bereikbaar zijn en veilig. Achterstallig onderhoud moet worden weggewerkt. We zetten sportaccommodaties multifunctioneel in voor de buurt.

Wij zetten in op een veilig sportklimaat, zodat iedereen kan sporten. Daarbij bevorderen we het aanstellen van vertrouwenspersonen bij sportverenigingen. We bevorderen waar mogelijk de contacten tussen sportverenigingen en andere maatschappelijke organisaties zoals onderwijs-, zorg- en jeugdinstanties en de veiligheidshuizen.

Ten behoeve van de kwaliteit van de zwemvoorzieningen in Schiedam zet het CDA Schiedam in op één gezamenlijk zwembad voor de hele stad, en indien mogelijk samen met Vlaardingen. Hierdoor dalen de kosten voor het onderhoud, waardoor er meer budget is voor zwemvoorzieningen zoals glijbanen en grotere zwembaden. Omdat Zwembad Zuid sterk verouderd is vinden wij dat het gesloten moet worden.

Participatie en inburgering

Participatie van alle inwoners is belangrijk. In de nieuwe wet inburgering krijgen gemeenten een belangrijker rol. Nieuwkomers moeten snel mee kunnen doen in de samenleving. We streven ernaar dat iedereen een (passende) baan heeft of een opleiding volgt.

Vrouwelijke statushouders en oudkomers hebben vaak een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. We willen dat wanneer een partner werk vindt, de begeleidingstrajecten van de andere partner kunnen doorgaan.

We willen een laagdrempelige toegang naar kwalitatief en transparant taalaanbod voor inburgeraars waarborgen en onprofessionele (malafide) taalbureaus uitsluiten.

Maatschappelijke begeleiding moet leiden tot zelfredzaamheid. Veel begeleiding is informeel en wordt door vrijwilligers gedaan. We willen zorgdragen dat er voldoende betaalde krachten zijn om de maatschappelijke begeleiders te coachen en op te vangen. Zij zijn nodig om de vrijwilligers goed te laten functioneren.

Inclusiviteit en anti-discriminatie

Wij willen dat de gemeente als werkgever werkt aan een inclusieve organisatie. Dit betekent bewustwording creëren bij de eigen medewerkers en inclusief werken aan beleid. Bij het uitzetten van vacatures zorgen we ervoor dat deze inclusief is. Sollicitanten met diverse (migratie)achtergronden of mensen met een mogelijke arbeidsbeperking moeten zich uitgenodigd voelen om te reageren op de vacature.

Het voorkomen van discriminatie in iedere vorm blijft voor ons een belangrijk aandachtspunt. We brengen onze gemeentelijke anti-discriminatievoorziening regelmatig onder de aandacht.

2. EEN STERKE SAMENLEVING

Het CDA Schiedam kiest voor een sterke samenleving waarin iedereen kansen krijgt. Iedereen telt mee en werkt mee. Het begint met zorgen voor jezelf, en waar mogelijk ook voor anderen. Wie echt hulp nodig heeft, krijgt die van de gemeente.

We moeten voorkomen dat mensen er niet bij horen. De menselijke maat staat centraal en WIJ is belangrijker dan ik. Een sterke samenleving zien we als een gemeente waar het geschikt wonen is voor iedereen, waar de openbare ruimte veilig, aantrekkelijk en uitnodigend is en waar voorzieningen beschikbaar en toegankelijk zijn. Voor de levendigheid en saamhorigheid zijn verenigingen en vrijwilligers essentieel voor de gemeente. Waardering en ondersteuning voor hen die zich belangeloos inzetten is nodig.

Wonen: kiezen voor kwaliteit, duurzaamheid, flexibiliteit

Voor het CDA Schiedam is het woonbeleid gericht op kwaliteit, duurzaamheid, flexibiliteit en maatwerk. Met Woonplus maakt de gemeente Schiedam gerichte prestatieafspraken over de hoeveelheid en de kwaliteit van het woningaanbod. We willen woningbouwcorporaties meer ruimte geven om met bouw en de verduurzaming aan de slag te gaan.

Er moet een oplossing komen voor de enorme hoeveelheid regels voor woningbouwinitiatieven. We maken flexibele woonvormen voor starters mogelijk door een daadkrachtige aanpak. Deze woonvormen kunnen ook ingezet worden voor andere doelgroepen (bijv. statushouders, daklozen en eenpersoonshuishoudens).

We omarmen particuliere wooninitiatieven. Nieuwe woonconcepten krijgen vrijheid en medewerking om te ontwikkelen. Dit draagt optimaal bij aan de diversiteit en het aantal woningen.

Woonaanbod: ruim baan voor starters, doorstromers en senioren

Er zijn op dit moment te weinig geschikte woningen. Wij willen extra aandacht voor de lastige positie van starters, senioren, mensen met een kleine portemonnee en eenpersoonshuishoudens bij het vinden van een geschikte huur- of koopwoning.

Om starters een kans te geven om te beginnen met hun wooncarrière wil het CDA Schiedam dat Woonplus haar verantwoordelijkheid neemt door een groot aantal huurwoningen in het segment van €750 tot €1000 te bouwen.

Wij spreken Woonplus aan op hun verantwoordelijkheid in de bouw van doorstroomwoningen voor senioren. Dit is niet alleen goed voor de woonbehoefte van toekomstige senioren; ook stimuleert dit de doorstroom op de woningmarkt.

Om de wachtlijsten voor een woning weg te werken is voor de korte termijn meer (sociale) woningbouw nodig. Wij zetten extra in op de bouw van levensloopbestendige woningen voor senioren. Dit is niet alleen goed voor de woonbehoefte van toekomstige senioren; ook stimuleert de bouw van levensloopbestendige woningen de doorstroom op de woningmarkt.

We willen bij nieuwbouwwoningen zo veel mogelijk voorrang voor inwoners van de gemeente Schiedam. Kopers moeten een sociaal en/of economische binding hebben met de woonplek. Om investeerders tegen te gaan willen wij daarnaast ook een bewoningsplicht. Dit wordt onderdeel van de verkoopvoorwaarden van nieuwe woningen.

Wij zetten ons maximaal in voor het flexibel omgaan met bijzondere woonvormen. De combinatie van wonen en zorg voor een gehandicapt kind of familie in de directe woonomgeving vindt het CDA Schiedam vanzelfsprekend. Hiervoor kan de gemeente Schiedam vergunningen voor flexibele bouwconcepten met een bepaalde duur afgeven, waarna de opstal, als de zorgtaak is beëindigd, wordt verwijderd.

Als het gaat om huisvesting van ouderen in Schiedam hebben we nog een hoop te doen. We weten nu al dat er een grote wachtlijst is voor een verpleeghuis plaats maar ook dat er nog meer nieuwe woonoplossingen voor ouderen met een zorgbehoefte moet komen. Daarnaast zal het aantal 80-plussers in Schiedam nog zeker met zo'n 80 procent gaan groeien. Van belang is dan ook de uitvoering van het pact wonen en zorg, een samenwerking van Woonplus Schiedam, DSW-zorgverzekeraar, zorgkantoor DSW, Frankeland, Argos Zorggroep en de gemeente Schiedam.

Om de druk op de ouderenzorg te verminderen kan het CDA Schiedam niet genoeg benadrukken hoe belangrijk het is dat deze woonzorgplekken (inclusief intramurale plekken) er komen en aan moeten sluiten op de woon- en leefbehoefte en de sociale structuren van de ouderen.

Ontmoeten

De fysieke omgeving kan een belangrijke bijdrage leveren aan het bevorderen van contacten tussen inwoners: daarom zoeken we actief naar goede ontmoetingsplekken en we faciliteren die waar nodig. Hierbij kan gedacht worden aan gemeenschappelijke (multifunctionele) ruimten/binnentuinen waar mensen elkaar kunnen ontmoeten. Niet altijd het klassieke buurthuis of het bibliotheekfiliaal; het kunnen ook kerken, kringloopwinkels of koffiecorners van supermarkten zijn.

Iedereen hoort erbij. Het is belangrijk dat mensen elkaar ontmoeten buiten de eigen 'bubbel'. We stimuleren ontmoetingen tussen mensen met goede banen en opleidingen met inwoners in een kwetsbare positie. Dat draagt bij aan wederzijds inlevingsvermogen en empathie.

Wij willen de wijkregisseurs meer onder de aandacht brengen. Wanneer iemand zich inschrijft in de gemeente krijgen zij informatie over wie de wijkregisseur is in de wijk en wat hij doet.

Iedereen wil wonen in een veilige, schone en plezierige wijk!

Wij zorgen dat buurten veilig zijn. Daarbij stimuleren we bewoners actief te zijn in de buurt en we verhogen de mogelijkheden voor bewoners om medeverantwoordelijkheid te dragen. We verhogen het vertrouwen in organisaties, de bekendheid van de professionals en de samenwerking in de wijk.

We hebben aandacht voor de oorzaken van onveiligheidsgevoel en pakken deze zo mogelijk samen met bewoners aan.

Mensen zelf vormen de basis voor veiligheid en leefbaarheid. Initiatieven zoals buurt WhatsApp-groepen en buurtouders die jongeren aanspreken, stimuleren we. Bovendien zetten wij samen met woningcorporaties in op wijkcoördinatoren en buurtbemiddeling in plaats van escalatie en de gang naar de rechter.

Flexibel en circulair bouwen

Voor de lange termijn kiezen wij voor meer flexibel bouwen. Dit houdt in dat steeds meer woningen en andere gebouwen aanpasbaar zijn in geval hun bestemming verandert.

Het CDA Schiedam vindt het belangrijk dat procedures voor aanvragen en initiatieven makkelijker en sneller opgepakt worden. Dit kan de gemeente Schiedam doen door het vaststellen van bestemmingsplannen efficiënter in te richten, meer maatwerk te geven in plaats van afvinklijstjes, meer ruimte te geven aan bouwtechnische innovaties en minder angst voor jurisprudentie.

Veranderingen in de woonomgeving gaan de buurtbewoners aan. Wij vinden het daarom vanzelfsprekend dat bewoners worden betrokken bij bouwinitiatieven in hun woonbuurt.

Het CDA Schiedam wil demontage en hergebruik van materialen stimuleren en sloop verminderen. Door circulair bouwen en het werken met uitneembare onderdelen aan te moedigen slaan we drie vliegen in één klap. We maken woningen van duurzaam materiaal, die relatief snel kunnen worden gebouwd/gedemonteerd, en die geschikt zijn voor alle levensfasen.

Kwaliteit van de woonomgeving

De gemeente moet ervoor zorgen dat wijken tijdig worden opgehoogd en dat de achterstand die daarin is ontstaan wordt ingehaald. Dit biedt gelijk de gelegenheid voor meer groen in de wijk.

De positieve effecten van groen op onze gezondheid zijn bewezen. Mensen met een groene woonomgeving voelen zich gezonder. Wij willen de groene openbare ruimte aantrekkelijker maken om te bewegen, te zijn en te ontmoeten. De gemeente Schiedam legt 'spelen in het groen' vast als ruimtelijke functie. Het CDA Schiedam vindt dat openbare groenstroken beter kunnen worden benut. Het houdt de stad koel in de zomer, gaat wateroverlast tegen in de winter en zorgt voor versterking van de biodiversiteit. Hierbij denken we aan bloemrijk bermbeheer en toepassing van natuurlijke afscheidingen zoals een houtwal om een parkeerplaats.

Het is belangrijk dat de gemeente Schiedam over het niveau van groenonderhoud communiceert met omwonenden. Wij willen bewoners meer inbreng geven over het groen in hun buurt. De gemeente Schiedam faciliteert

de bewoners waar nodig met materialen en kennis, en organiseert hiertoe een vast aanspreekpunt.

Uitgangspunt is dat de samenleving als eerste verantwoordelijkheid neemt en dan pas de overheid. We leren onze kinderen dat spelen in de omgeving van water gevaarlijk kan zijn, dat speeltuinen en klimrekken risico's met zich mee kunnen brengen en accepteren dat de overheid niet overal een oplossing voor hoeft te bedenken.

De inrichting van de openbare ruimte mag niet het sluitstuk zijn van economische activiteiten in de omgeving. De zorg voor een aantrekkelijke en toegankelijke inpassing in de omgeving is een vast onderdeel van ontwikkelopgaven. Het CDA Schiedam blijft erop toezien dat de openbare ruimte niet vervuult en verloedert, maar dat wordt gewerkt aan een schone, hele en veilige stad.

Iedereen moet op een veilige manier op pad kunnen. De openbare ruimte moet veilig zijn, door bijvoorbeeld het toepassen van slimme verlichting. Zo zorgen we voor zelfstandige mobiliteit van kinderen en ouderen.

Het CDA Schiedam blijft erop toezien dat openbare ruimten en gebouwen goed toegankelijk zijn, hindernissen worden gesignaleerd en verholpen.

De gemeente Schiedam ondersteunt collectieve oplossingen die inwoners zelf bedenken om beter voor elkaar te kunnen zorgen. Wij willen bijvoorbeeld meer bankjes voor ontmoeting en zodat ouderen kunnen uitrusten.

Investeren in goede bereikbaarheid

Goede bereikbaarheid stelt mensen in staat om te participeren in de samenleving en draagt bij aan verbetering van de leefomgeving.

Op korte afstanden is de fiets een aantrekkelijk, schoon en gezond vervoermiddel. Wij kiezen voor een veilig en fijnmazig fietsnetwerk.

Wij zetten in op de realisering van fietssnelwegen. In combinatie met de opkomst van de elektrische fiets nodigen snelle routes uit vaker op de fiets te stappen en om langere afstanden af te leggen. Dit vermindert tegelijkertijd de druk op wegen en het milieu.

Met de elektrische fiets neemt het bereik van de fiets als vervoermiddel toe. Vooral in het woon-werkverkeer leidt dit tot nieuwe kansen.

Op plekken waar het de veiligheid verbeterd zetten wij ons in voor 30km/h zones. Stadstoezicht zal regelmatig controleren.

Waar nodig zorgen wij bij kruispunten voor een betere veiligheid en doorstroming van het verkeer. Het kruispunt Zwaluwlaan/Schiedamseweg is daar een voorbeeld van.

Goed openbaar vervoer

Goed en aantrekkelijk OV vermindert de afhankelijkheid van de auto, en kan in combinatie met nieuwe mobiliteitsconcepten zoals autodelen er zelfs toe leiden dat parkeerplekken worden teruggegeven aan de buurt (nieuwe speelplekken, of toevoegen van groen). Zo verbetert de leefbaarheid, en verminderen drukte en vervuiling in de stad.

Wij zetten ons in voor de aanleg van een toekomstig station Kethel wat voor de bewoners van Schiedam-Noord een enorme ontsluiting zal zijn.

Wij zetten in op nieuwe hoogwaardige vormen van Openbaar Vervoer. Dat kan door dunne OV-lijnen te bundelen tot een dikkere lijn waar de bus vaker rijdt (bijv. eens per kwartier). Dit moet samengaan met maatwerkoplossingen ten behoeve van het voor- en natransport.

Met (Collectief) Vraagafhankelijk Vervoer willen wij nog beter inspelen op de vraag van de reiziger. Vraagafhankelijk vervoer kan een belangrijke aanvullende functie hebben in het voor- en natransport naar reguliere OV-verbindingen. Wij willen reizigers op aanvraag vanuit diverse locaties naar OV-haltes vervoeren (voorbeeld: Texelhopper/Jo bin der).

Wij stimuleren op dit gebied maatschappelijke initiatieven (een belbus zoals 'Klaartje' in Culemborg) en innovaties op ICT-gebied.

Nieuwe combinaties in het doelgroepenvervoer bieden nieuwe mogelijkheden. Inwoners kunnen zelf bijdragen aan duurzaam vervoer door bijvoorbeeld gebruik te maken van huurauto's, autodelen, etc.

Levendigheid en saamhorigheid: voor een sterk en vitaal verenigingsleven

Wij maken ons sterk voor een vitaal verenigingsleven. Verenigingen met al hun vrijwilligers zijn het cement van de samenleving. Hier leert jong en oud om

samen te werken, om te gaan met teleurstellingen, en verantwoordelijkheid te nemen.

Het CDA Schiedam wil voor verenigingen dat regels en vergunningen worden verminderd. Dat geeft verenigingen en clubs meer ruimte voor initiatief. Het is goed als hun plannen en ideeën de ruimte krijgen. Waar mogelijk kan worden volstaan met algemene regels of met een melding.

Benodigde vergunningen zijn voor verenigingen bij voorkeur doorlopend (zodat deze niet periodiek verlengd hoeven te worden). Verstrekken van kleine subsidies (bijvoorbeeld onder €5.000) krijgen een lichte verantwoordingsplicht. Dus zonder uitgebreide administratie en regels. Wij willen dit in stand houden.

Wanneer vrijwilligers- en verenigingsactiviteiten in het verlengde liggen van alledaagse (vergunningsvrije) activiteiten, zoals bijvoorbeeld bij een concert of tentoonstelling in een kerk, willen wij willen soepel omgaan met evenementenvergunningen.

Verenigingsgebouwen worden vrijgesteld van de OZB.

Daar waar voorzieningen onder druk staan worden deze bij voorkeur ingericht voor meerdere gebruikers. Zo kunnen voorzieningen langer behouden blijven. Scholen, zorginstellingen en verenigingen maken bijvoorbeeld gebruik van hetzelfde gebouw.

Kunst en cultuur voor iedereen toegankelijk

Wij vinden het belangrijk dat iedere inwoner zich kan ontwikkelen via muziek, toneel of andere culturele vorming en toegang heeft tot plekken waar kunst en cultuur tot leven komen. Daarom is het belangrijk dat er laagdrempelige voorzieningen voor de beoefening van (amateur)kunst zijn en dat deze voorzieningen financieel worden ondersteund door de gemeente.

We bezinnen ons of de gemeente Schiedam culturele instellingen volledig afhankelijk moeten zijn van gemeentefinanciering. De gemeente Schiedam faciliteert de samenwerking van verenigingen en onderwijsinstellingen om tot een gevarieerd cultuuraanbod te verzorgen voor jong en oud.

Het uitschrijven van opdrachten en prijsvragen voor realisatie van kunstwerken aan lokale kunstenaars biedt een goede mogelijkheid om hen te ondersteunen en te laten bloeien.

3. EEN EERLIJKE EN DUURZAME ECONOMIE

Wij maken serieus werk van een eerlijke en een duurzame economie. Een economie met ruimte voor lokaal ondernemerschap. Het is meer dan terecht dat de gemeente met lokale ondernemers gezamenlijk optrekt in de uitdagingen op het gebied van duurzaamheid, werkgelegenheid en scholing. Eerlijk ondernemerschap kenmerkt zich door bewust te zijn van de impact op de omgeving en door continuïteit op de langere termijn voorop te stellen. Maatschappelijk verantwoord ondernemen en sociaal ondernemerschap stimuleren we.

De verduurzamingsopgave is voor gemeenten een uitdaging op zowel fysiek als sociaal vlak. Het CDA Schiedam wil de verduurzamingsopgave betaalbaar en behapbaar voor de inwoners uitvoeren. Met een groene en schone leefomgeving, investeringen in schone energie en vermindering van de CO₂-uitstoot dragen we bij aan de doelen van Parijs. Daarbij staan wij voor een eerlijke balans tussen de lokale lusten en lasten van het klimaatbeleid. We betrekken inwoners vooraf en tijdig bij grote besluiten en bieden ruimere regelingen voor investeringen in isolatie en energiebesparing aan je eigen huis.

3.1. Eerlijke economie

Lokaal ondernemerschap en lokale ondersteuning

Het CDA Schiedam is er voor dat de gemeente goederen en diensten van de plaatselijke ondernemers afneemt, dit brengt de economie voor de stad ten goede. Dit versterkt de detailhandel, timmerman, loodgieter en vele andere ambachten en niet te vergeten de ZZP'ers met hun veelzijdigheid aan arbeid.

Het CDA Schiedam is voor meer aandacht voor de lokale ondernemers (speciaalzaken) die geven kleur aan de winkelstraat (centrum) samen met de supermarkt. De lokale ondernemer (specialist) geeft u meer aandacht is flexibeler en geeft u op zijn gebied een goede uitleg over zijn producten, wat sociaal en economisch beter is voor de inwoners. Daarom is het zo belangrijk dat de gemeente daar meer aandacht aan schenken. Wat is een winkelstraat zonder lokale ondernemer?

Voor het CDA Schiedam is het belangrijk dat de gemeente met het midden- en kleinbedrijf (MKB) afspraken maakt op basis van wederkerigheid (geven en nemen). Zo willen we dat met het bedrijfsleven, het onderwijs en andere organisaties afspraken gemaakt worden op het gebied van duurzaamheidsmaatregelen, investeringen in opleidingen ter bevordering van toekomstig personeel, aanstellen van mensen met een beperking, een minimaal aantal stage- en leerplekken en investeringen in innovatie.

We willen één aanspreekpunt voor ondernemers dat verantwoordelijk is voor het traject van vergunningsaanvragen maar ook voor kansen en vragen. Een ondernemer hoeft dus niet meer te 'zoeken' naar de juiste ambtenaar bij het juiste loket.

We willen geen hogere lokale belastingen voor ondernemers. Behalve als in samenspraak met de ondernemers is afgesproken om de inkomsten te gebruiken voor verbeteringen van het ondernemersklimaat.

Voor betalingen door de gemeente aan ondernemers willen we dat betalen binnen dertig dagen de norm is.

In het kader van het toekomstbestendig maken van de economie is flexibiliteit belangrijk. De ondernemer moet meer ruimte krijgen om te ondernemen. Dat kan door het schrappen, aanpassen of flexibiliseren van regels en meer ruimte voor experimenten in het op te stellen omgevingsplan.

Wij willen dat onze bedrijventerreinen goed bereikbaar en veilig zijn. Een goede ontsluiting naar de snelweg en goede openbaar vervoersverbindingen dragen bij aan de toekomstbestendigheid van onze bedrijventerreinen.

Wij willen een goede samenwerking tussen bedrijven stimuleren en mee-investeren in een goede lobby in de regio. Dit vergroot de kansen voor ondernemers en bedrijven voor onze bedrijventerreinen.

We willen inzetten op het herstructureren/revitaliseren van bestaande bedrijventerreinen. We willen dat het gebruik van bestaande terreinen voor gaat op het ontwikkelen van nieuwe bedrijventerreinen (waaronder kantoorlocaties). Regionale afstemming tussen gemeenten over de omvang en de kwaliteit van bedrijventerreinen is hierbij belangrijk.

Voor lokaal gewortelde bedrijven moet ruimte zijn voor groei, zodat de vitaliteit van buurten en wijken behouden blijft.

We stimuleren samenwerkingen op bedrijventerreinen om energieneutraal te worden. We willen dat de gemeente meefinanciert in onderzoeken zoals energiescans en haalbaarheidsstudies.

Minder leegstand in binnensteden en winkelstraten

We willen dat de gemeente de regie pakt op thema's als leegstand, aantrekkelijke groene en schone openbare ruimte en veiligheid. Oplossingen worden in samenspraak met lokale ondernemers bedacht.

We willen dat leegstaande winkels, bedrijfsgebouwen of overheidspanden worden gebruikt om startende en kleine ondernemers te huisvesten, en dit samen met banken en lokale vastgoedeigenaren te realiseren. We willen bekijken of een verhuispremie voor bedrijven helpt om het verplaatsen en concentreren van winkels aan te moedigen.

Werkgelegenheid

Wij zetten in op duurzaam werk; tijdelijke arbeidsplaatsen moeten altijd perspectief bieden op een vervolg.

Werken geeft mensen levensvreugde. Daarom zetten wij maximaal in op het voorkomen van werkloosheid. Mensen die in de bijstand zitten, helpen we met een lokale basisbaan. Dit is een parttimebaan die meer opbrengt dan de bijstandsuitkering en gericht moet zijn op het doorstromen naar een volwaardige baan.

Arbeidsmigranten

De huisvesting van arbeidsmigranten moet menselijk en veilig zijn. Hier ligt een verantwoordelijkheid bij werkgevers en de uitzendbranche. We werken actief mee aan initiatieven om de veiligheid voor arbeidsmigranten te waarborgen.

We gaan streng handhaven op het aantal arbeidsmigranten in eengezinswoningen.

We werken toe naar het verbieden van huisvesting voor arbeidsmigranten in wijken en dorpen door verblijfbieders. Hiervoor willen we huisvesting op het terrein van de werkgever in het buitengebied of op bedrijventerrein mogelijk maken. Daarnaast onderzoeken we om kleinschalige concentraties van huisvesting buiten wijken en dorpen mogelijk te maken.

We willen dat om passende (tijdelijke) woonruimte te ontwikkelen in gesprek wordt gegaan met werkgevers en uitzendorganisaties. Bij concrete mogelijkheden wordt de buurt/kern in een vroeg stadium geïnformeerd en geraadpleegd.

Wij zorgen dat arbeidsmigranten goed op de hoogte zijn van beschikbare taalcursussen, publieke voorzieningen en belangrijke regels die in Nederland gelden. We zetten projecten op om het contact tussen arbeidsmigranten en lokale inwoners te stimuleren.

Leren en werken

Veel kinderen in het basisonderwijs willen meer informatie en ondersteuning bij hun keuzes voor vervolgonderwijs en beroepsmogelijkheden. Het CDA Schiedam wil dat gemeente, onderwijs en het bedrijfsleven de handen ineenslaan om kinderen te helpen met informatie bij hun keuzes.

Veel jongeren komen moeilijk aan een stageplaats tijdens hun opleiding. Een stageperiode is niet alleen belangrijk voor verdere ontwikkeling van vaardigheden en competenties, maar het is ook een voorwaarde om af te studeren of over te gaan naar een volgend studiejaar. Veel jongeren ondervinden stress omdat het aanbod van overheid en bedrijfsleven ontoereikend is, in het ergste geval staken zij om deze reden hun studie. Met als resultaat een studieschuld en geen diploma. Ondernemers ervaren op hun beurt een tekort aan (nieuwe) opgeleide medewerkers. We willen daarom dat de samenwerking tussen regionale opleidingscentra en het bedrijfsleven verbeterd om jongeren aan een stageplek te helpen en opleidingstrajecten te ontwikkelen voor de specifieke werkgelegenheid in de regio.

De maatschappelijke stage is voor scholen niet verplicht. We willen dat scholen gestimuleerd worden om scholieren kennis te maken met maatschappelijke organisaties. Zo willen we dat jongeren ervaring opdoen in een bijdrage te leveren aan de samenleving en het werken in een (vrijwilligers)organisatie.

3.2. Duurzame samenleving

Betaalbaar, behapbaar en met draagvlak

Het CDA Schiedam is voor een verduurzamingsopgave die betaalbaar en behapbaar is voor inwoners. Inwoners en bedrijven zijn bereid de stap te zetten, zolang zij weten dat de lasten betaalbaar zijn en eerlijk worden verdeeld. En zij - meer dan nu- vooraf worden betrokken bij belangrijke besluiten. Samenwerking is het sleutelwoord.

Om gemeentelijke duurzaamheidsdoelstellingen te realiseren wil het CDA Schiedam inzetten op een integrale benadering van vraagstukken met een maximaal draagvlak onder inwoners. Voor de inwoners willen wij dat de lusten en lasten van het klimaatbeleid daarbij zo eerlijk mogelijk worden verdeeld.

De verduurzamingsopgave is voor het CDA Schiedam een doorlopend proces waarin wij al doende zullen gaan leren. Om dit proces naar de toekomst toe effectief te kunnen organiseren zal tijd, geld en menskracht beschikbaar moeten komen. Als geld, tijd of mankracht ontbreekt kunnen gemeenten deze verantwoordelijke verduurzamingsopgave niet aan (de Raad voor het Openbaar Bestuur becijferde januari 2021 dat gemeenten jaarlijks € 600 miljoen tekortkomen!).

Energieopwekking en infrastructuur

We vinden dat inwoners niet gedwongen moeten worden om deel te nemen aan een collectieve energievoorziening, maar altijd een eigen keuze moeten kunnen maken.

De energietransitie is geen recht pad naar een vooraf gesteld einddoel. Met het bieden van lokale participatiemogelijkheden wil het CDA Schiedam ruimte bieden aan inwoners en bedrijven om bij te dragen aan maatschappelijke doelen. Deze (wellicht suboptimale) route is van belang voor het draagvlak voor het energie- en duurzaamheidsbeleid.

In veel situaties geldt dat energieopwekking de samenleving als geheel ten goede komt, maar lokaal voor overlast zorgt. Wij willen een eerlijke verdeling van lusten en lasten in de lokale gemeenschap.

We zetten in op maximale inwonersparticipatie bij grootschalig opwekken van energie. Dit begint met goed informeren en gebruik te maken van de lokale expertise. Kleinschalige lokale energiecoöperaties en lokale bedrijven worden hierbij actief betrokken. We willen dat onze inwoners als eerste financieel kunnen deelnemen en streven naar 50% lokaal eigendom.

Het opwekken van energie door middel van zon en wind heeft grote invloed op ons landschap. We willen dat de “Zonneladder” wordt toegepast. Eerst zon op het dak.

We kiezen voor meervoudige duurzaamheid. Onze schaarse grond wordt zoveel als mogelijk voor dubbel gebruik ingezet. We denken dan o.a. het overkappen van parkeerterreinen met zonnepanelen, opwek van wind en zon op dezelfde percelen en asbestdaken vervangen door een dak met zonnepanelen.

Om ruimte te houden voor innovatie, om in te kunnen spelen op nieuwe inzichten en omdat het gewenst is maatregelen te blijven toetsen op kosteneffectiviteit en hun impact, willen wij dat de lokale duurzaamheidsdoelstellingen synchroon (gaan) lopen met het klimaatakkoord.

In het duurzaamheidsbeleid kiezen wij voor de inzet van eenvoudige beleidsinstrumenten die kunnen rekenen op voldoende draagvlak en die langdurig worden ingezet. Met consistent beleid weten investerende partijen waar ze aan toe zijn.

In 2050 moeten de woningen in de gemeente van het gas af. Dit is een hele opgave. Voordat tot uitvoering wordt overgegaan wil het CDA Schiedam dat zorgvuldige afwegingen worden gemaakt voor onze inwoners. Zo moet bekend zijn welke (regionale) warmtebronnen ingezet worden, op welke plekken en tegen welke prijs voor onze inwoners. Inwoners betrekken we altijd en voortijdig in de planvorming.

We willen dat de gemeente in het verduurzamen van wijken kiest voor behoud van gasnetten in de gemeente. Niet om gas te behouden voor de toekomst maar wel om de kans te geven aan nieuwe innovaties (zoals waterstof) die de gasleiding infrastructuur kunnen gebruiken.

Het CDA Schiedam wil proeftuinen starten om ondernemers, woningcorporaties en initiatieven uit de samenleving te laten experimenteren met duurzame projecten zoals energiepositief bouwen en energie-, en warmteopwekprojecten.

Het CDA Schiedam wil energiearmoede tegengaan. We zorgen ervoor dat extra uitgaven door maatregelen voor energiebesparing en isolatie van de woning voor inwoners betaalbaar blijven. Het CDA Schiedam maakt zich er in de komende collegeperiode hard voor dat koopwoningen kunnen worden geïsoleerd met een (sociaal) krediet voor lagere en middeninkomens.

Circulaire economie

Het CDA Schiedam wil dat de lokale overheid helpt door bewustwording en verbinding te zoeken tussen bedrijven, organisaties en lokale initiatieven die met circulaire economie bezig zijn.

De ruil- en deeleconomie groeit, cofinanciering en crowdfunding nemen toe. De lokale overheid steunt deze initiatieven.

Wij willen kortere ketens van het land naar het bord. Wat je van dichtbij haalt is verser, lekkerder en vaak minder belastend voor het milieu. Daarom stimuleren wij lokale coöperaties van boeren, winkeliers en consumenten om regionale producten op de markt te brengen en zo bij te dragen aan een sterke lokale en circulaire economie.

Duurzaamheid faciliteren

In de verduurzamingsopgave heeft de gemeente een voorbeeldfunctie. Wij gaan de verduurzaming van het maatschappelijk vastgoed (scholen, buurthuizen, verenigingsgebouwen en cultureel erfgoed) en bedrijventerreinen daarom actief ondersteunen en ontzorgen. Dit bespaart deze organisaties veel werk en leidt in veel gevallen tot lagere energiekosten.

Nieuwe scholen worden (bijna) energieneutraal gebouwd en hebben voldoende ventilatie. Voor bestaand onroerend goed wordt in beeld gebracht welke duurzaamheidsinvesteringen noodzakelijk zijn.

Het CDA Schiedam wil 'groepen' inwoners, organisaties en bedrijven die uit zichzelf met goede voorstellen voor de verduurzamingsopgave komen stimuleren. Daarbij willen we vooral inzetten op projecten en processen die op dit moment en zonder al te veel weerstand en risico te realiseren zijn.

Wij kiezen dus voor een gemeente die duurzaamheidsinitiatieven faciliteert. Met een gemeentelijke stimuleringslening wordt het voor alle inwoners en verenigingen eenvoudig om energiekosten te verlagen en een bijdrage te leveren aan verduurzaming.

Kleinschalige lokale energiecoöperaties vervullen een belangrijke plek in de verduurzamingsopgave. Het ontbreken van startkapitaal is een knelpunt. We helpen lokale energiecoöperaties in de startfase door garanties en of (voor)financiering te verstrekken.

Veel inwoners willen een persoonlijke bijdrage leveren aan verduurzaming en weten niet altijd hoe dat kan. Wij willen dat er een energieloket komt waar inwoners, sportverenigingen, bedrijven en instellingen terecht kunnen voor vragen en ondersteuning.

Bij de kaveluitgifte van woning- en bedrijvenlocaties willen wij een afdwingbaar duurzaamheidskader.

Bij de nieuwbouw van woonwijken wordt duurzaam, klimaatneutraal en meer groen de norm. We bevorderen mogelijkheden voor de opvang en het hergebruik van regenwater.

Duurzaam inkopen

We willen dat duurzaam inkopen de norm is. Zo willen we dat opdrachtnemers bij overheidsopdrachten gestimuleerd worden om zich in te zetten voor extra werk, of stageplekken, bijvoorbeeld voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

De gemeente heeft zelf een belangrijke voorbeeldfunctie als het gaat om duurzaam inkoopbeleid. Door werkzaamheden in bijvoorbeeld catering, productiewerk en (groen)onderhoud te beleggen bij deze doelgroepen bieden we elkaar de kans om een mooie invulling te geven aan maatschappelijke behoeften.

In het lokaal inkoopbeleid willen we stimuleren dat voldoende kans wordt gegeven aan lokale ondernemers voor bijvoorbeeld het groenonderhoud aan lokale hoveniers en onderhoud wagenpark aan lokale garages.

Een belangrijke voorwaarde voor duurzaamheid is nabijheid. We stimuleren regionale inkoop door de gemeente.

We willen dat de kennis en ervaring over maatschappelijk verantwoord inkopen in de regio wordt samengebracht om eenduidige criteria op te stellen. Hierdoor weten (lokale) opdrachtnemers waar zij aan toe zijn en hoe zij zelf met passende en innovatieve oplossingen kunnen komen.

Afvalbeleid

Nederland is op weg naar een meer circulaire economie, waarin hergebruik van producten op termijn de norm is. Zover zijn we nog niet, maar de wereld van de afvalinzameling is al wel volop in beweging. Dit maakt nieuwe keuzes mogelijk, en misschien ook noodzakelijk. Wij kiezen voor een gemeente die de afvalinzameling organiseert, en bewoners, ondernemers en organisaties prikkelt en met goed voorbeeldgedrag inspireert om de hoeveelheid restafval terug te dringen.

Het CDA Schiedam wil dat de lokale overheid helpt door bewustwording en verbinding te zoeken tussen bedrijven, organisaties en lokale initiatieven die met circulaire economie bezig zijn.

Wij kiezen voor een afvalbeleid, waarin hergebruik van materialen als glas, papier, plastics, elektrische apparaten en textiel voorop staat. Bij de keuze welke manier van inzamelen het meest voordelig is betrekken wij bewoners, bedrijven en organisaties.

4. EEN DIENSTBARE EN BESCHERMENDE OVERHEID

De samenleving staat voor ons centraal. De gemeentelijke overheid is dienstbaar aan de samenleving en is er voor inwoners en ondernemers.

De overheid is er om samenleven mogelijk te maken voor ons allemaal. Een betrouwbare overheid stelt duidelijke grenzen en geeft mensen zekerheid. De overheid is er ook om onrecht te bestrijden, ze moet rechtvaardig zijn. En, de overheid moet zorgen voor mensen die kwetsbaar en afhankelijk zijn.

De gemeentelijke organisatie moet duidelijk, transparant en slagvaardig zijn. Inwoners en ondernemers behoren actieve medewerking en goede, tijdige en begrijpelijke informatie te krijgen. De integraliteit is de basis bij beleid en uitdagingen. Inwoners en ondernemers moeten echt kunnen meedenken, meepraten en meebeslissen in het gehele proces. Hierbij is het ook belangrijk om inwoners en ondernemers regelmatig een terugkoppeling te geven. Om bepaalde zaken gerealiseerd te krijgen, moet er goed onderhandeld worden met hogere overheden. We hebben korte lijnen met de provinciale en landelijke CDA Schiedam-fractie, we kunnen zaken snel aankaarten, aanpakken en doorpakken.

Samenleving aan zet

Participatie moet echte participatie zijn, inwoners moeten mee kunnen denken over oplossingen in hun directe omgeving of inbreng kunnen leveren aan beleidsnota's. De gemeente is er immers voor haar inwoners.

Wij vinden dat invoering van betaald parkeren moet worden bepaald door buurtraadplegingen. Wanneer een meerderheid van een buurt voor betaald parkeren is dan mag het pas worden ingevoerd.

Wij willen de denkkraft, daadkracht en betrokkenheid van inwoners maximaal benutten. Daarbij zoeken we nadrukkelijk naar mogelijkheden om inwoners, die zich minder laten horen, te bereiken.

Wij willen dat de gemeente de lokale kennis benut door expertpanels in te zetten rondom specifieke onderwerpen. In onze gemeente wonen veel mensen die kennis hebben van specifieke onderwerpen die in de gemeente spelen. Bijvoorbeeld omdat zij werken rondom de energietransitie, omgevingswet of

binnen het sociaal domein. Mensen geven aan dat ze hun professionele kennis vrijwillig in willen zetten voor hun eigen leefomgeving.

Het CDA Schiedam wil dat dienstverlening dicht bij de inwoners en ondernemers wordt aangeboden én waar mogelijk digitaal. Tenzij de situatie om maatwerk vraagt bijvoorbeeld in de zorg (sociaal domein) waar vaak kennis van de specifieke situatie vereist is om goede diensten te verlenen.

Het CDA Schiedam is voor het uitdaagrecht (Right to challenge). Als inwoners een project sneller, goedkoper of met meer draagvlak uit kunnen voeren dan de gemeente, moet hiervoor ruimte worden gegeven.

Initiatief uit de samenleving voorrang geven moet normaal worden. De gemeente hoeft niet alles zelf te doen. Bij zoveel mogelijk projecten moet de gemeentelijke organisatie zich afvragen of zij zelf aan de slag gaan of dat ideeën van de inwoners uitgevoerd kunnen worden.

De gemeente verzamelt initiatieven uit de samenleving en deelt deze in andere wijken. Zo kunnen goede ideeën ook in andere wijken worden overgenomen.

Wij willen dat in de planningsfase (vroege fase) overleg plaatsvindt met omwonenden en er gelegenheid is om mee te denken. Dit doen we om goede ideeën te verzamelen en zodat bezwaarprocedures minder nodig zijn.

Wij vinden het belangrijk dat de gemeente Schiedam duidelijk communiceert. Dan gaat het om het vroeg in een proces informeren van alle betrokkenen én hen gedurende het proces op de hoogte houden. De communicatie van de gemeente moet daarnaast ook begrijpelijk zijn. Wij willen dat de gemeente communiceert in heldere taal.

Veiligheid

Mensen moeten zich thuis, beschermd en geborgen voelen. Dit geldt te meer voor gezinnen met kinderen en ouderen. Een veilige gemeente vraagt om stevige maatregelen. Geen woorden, maar daden. Wij richten ons in het bijzonder op het tegengaan van criminaliteit die een grote impact heeft op het slachtoffer, diens directe omgeving en het veiligheidsgevoel in de samenleving, zoals ondermijning en woninginbraken. Maar ook op thema's als verkeersoverlast, veilige schoolomgeving en openbare ruimte.

We waarderen de rol van de wijkagent in onze wijken. Wijkagenten moeten als ogen en oren van de buurt ook daadwerkelijk aanwezig en benaderbaar zijn in de buurt.

Ondermijning is criminaliteit die de bovenwereld met de onderwereld vermengt en dat tast onze rechtsstaat aan. Mensen die onder bedreiging of chantage een zolder moeten afstaan voor een illegale hennepplantage, winkels waar je nooit een klant ziet of een drugslab midden in een woonwijk. Zomaar voorbeelden van ondermijning die in onze gemeente (kunnen) voorkomen. Dat moeten we stoppen.

Wij willen dat de gemeente samen met politie, belastingdienst en andere organisaties optrekt om ondermijning tegen te gaan.

We willen een nul-beleid voeren als het gaat om coffeeshops in onze gemeente. Voor bestaande coffeeshops verbieden we de verkoop aan toeristen. Verdwijnt er een coffeeshop, dan komt er geen ander voor in de plaats.

Wij willen dat inwoners signalen van ondermijning anoniem kunnen melden. Wij willen dat onze inwoners voorlichting krijgen over ondermijning, concrete voorbeelden en waar ze signalen anoniem zijn te melden.

Wij willen dat (mobiel) cameratoezicht een mogelijkheid is om in te zetten op plekken met langdurige ernstige overlast of onveilige situaties. Cameratoezicht werkt preventief, draagt bij aan de veiligheidsbeleving en ondersteunt bij de opsporing van daders.

Cultureel erfgoed

Wij tonen respect voor onze waarden en ons cultureel, religieus en historisch erfgoed, en feesten van gemeenschappelijkheid, zoals de Brandersfeesten.

Wij willen dat er een toekomstvisie komt van ons cultureel- en religieus erfgoed. Een door het Rijk gemaakte inschatting laat zien dat er de komende jaren tussen 30 en 80% van alle Nederlandse kerken leeg kan komen te staan. Om ons erfgoed voor de komende generaties bewaard en toegankelijk te houden willen we hiermee het keuzeproces van de eigenaars stimuleren en ondersteunen.

Wanneer kerken niet langer hun oorspronkelijke functie (kunnen) vervullen zoekt de gemeente bij de transformatie van een dergelijk gebouw actief mee naar een passende nieuwe functie, waarbij ontmoeting centraal staat. Waar

mogelijk zoekt de gemeente bij het behoud van erfgoed aansluiting bij maatschappelijke partners.

We investeren in het behoud van onze betekenisvolle en beeldbepalende monumenten. Behalve grotere restauraties ondersteunt de gemeente ook kleiner maar even waardevol cultuurhistorisch erfgoed, bijvoorbeeld door het verstrekken van kleine kredieten aan particulieren.

Gezonde gemeentefinanciën

We willen dat de gemeente als een goede rentmeester met haar geld omgaat en gezond investeert. We vinden dat we duurzaam moeten omgaan met de financiële middelen die voorhanden zijn. Onze uitgangspunten voor het financieel beleid zijn: zorgvuldigheid, spaarzaamheid, transparantie en gematigde lokale lasten.

Wij willen in principe dat de gemeente alleen de Rijksinkomsten inzet voor taken die we van de Rijksoverheid krijgen. Wij willen niet dat we onze zorgplicht-taken voor onze inwoners verwaarlozen door investeringen in andere landelijke doelstellingen (zoals duurzaamheid) zonder adequate financiën vanuit het Rijk.

Het CDA Schiedam vindt ook wat goed voor de economie is, volgens de afschrijvingen van de gemeente van o.a. het riool en alles wat in de meerjarenbegroting staat, ook zich daaraan te houden en te vernieuwen, anders krijgen wij te maken met achterstallig onderhoud. Op tijd investeren wat nodig is, zo stapelen de toekomstige tekorten zich niet op.

We willen niet dat de ozb (onroerendezaakbelasting) wordt verhoogd om nieuw beleid uit te voeren. Verhoging van de ozb zetten we in principe als laatste mogelijkheid in om de begroting sluitend te krijgen.

We willen de hondenbelasting voor hondenbezitters afschaffen. De inkomsten worden niet voor specifieke hondenvoorzieningen gebruikt, maar in de algemene middelen gestort.

Wij vinden de functie van een rekenkamer in de gemeente belangrijk voor projecten met grote belangen voor de inwoners en/of risico's. Een rekenkamer(functie) moet in staat zijn om te bepalen of het gemeenschapsgeld zorgvuldig en zinnig is uitgegeven.

Het uitgangspunt van het CDA Schiedam is, dat alle gemeentelijke heffingen, rechten en leges kostendekkend moeten zijn, maar ook niet meer dan dat!

Waarden en tradities in de samenleving

Het CDA Schiedam is een partij van en voor mensen die een positieve bijdrage willen leveren aan onze steeds veranderende samenleving. Een samenleving waarin het individu, het 'ik', een steeds belangrijker plaats lijkt in te nemen. Maar ook een samenleving waarin je steeds vaker merkt dat heel veel mensen dat soort individualisme eigenlijk helemaal niet willen. Binnen verenigingen, scholen, (sport)clubs, samenwerkingsverbanden, kerken en andere religieuze instellingen, de familie en het gezin en ook gewoon op straat, zien we dat we met elkaar meer kunnen bereiken dan alleen.

Wij stellen een zorgvuldige afweging van belangen voorop. En wij laten ons inspireren door de Christelijke waarden, die nog steeds actueel zijn. Het CDA Schiedam zoekt naar nieuwe vormen van samenwerking en bestuur, die passen bij een nieuwe tijd, maar die altijd mensen centraal stelt. Wij gaan voor een overheid die vertrouwen uitstraalt, daarnaar handelt en denkt in kansen; toekomstgericht!

Waarden en tradities helpen ons om ons thuis te voelen in een onrustige wereld. Wij ondersteunen initiatieven die hier een actieve bijdrage aan leveren op sociaal, cultureel of natuurgebied.

Wij erkennen de vormende en bindende waarde van religieuze en culturele verbanden en (sport-) verenigingen. Zij zijn dienstbaar aan de samenleving en de overheid moet hen daarin beschermen.

